

«КЕЛІСІЛДІ»
«AMANAT» партиясының
хатшысы
_____ **Ш. Каринова**
«__» _____ **2025 ж.**

«БЕКІТЕМІН»
ҚР ОАМ «Ұлттық
ғылыми – практикалық дене
тәрбиесі орталығы» РМҚК
бас директоры
_____ **А. Ташметов**
«__» _____ **2025 ж.**

«КЕЛІСІЛДІ»
«Қазақстан бочча
федерациясы» РҚБ
бас хатшысы
_____ **Н. Ульжекова**
«__» _____ **2025 ж.**

3-4, 5-6, 7-8 сынып оқушылары арасында
«Тең мүмкіндіктер» атты балалар инклюзивті спорт фестивалінің
(бочча, көңілді старттар және жеңіл атлетика)
ЕРЕЖЕСІ

Астана қаласы
2025 жыл

I. Жалпы ережелер

Миссиясы-инклюзивті қоғамды насихаттау және дамыту.

1.1. Мақсаты-инклюзивті спорттық-мәдени іс-шараларды өткізу арқылы әлеуметтік белсенділікті, сенім мен өзара сыйластықты арттыру, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар мен олардың дені сау құрдастары арасындағы достық байланыстарды нығайту.

1.2. Міндеттері:

- толеранттылыққа тәрбиелеу, балаларды достық және ынтымақтастық атмосферасында мақсаттарға жетуге біріктіру және оқыту;
- балаларға қосымша білім беру жағдайында бейімделген және инклюзивті спорт секцияларын дамытуды насихаттау;
- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларда бәсекеге қабілетті рухты дамыту және ынталандыру, өзін-өзі растауға және өзін-өзі жүзеге асыруға ұмтылу;
- Бейімделген дене шынықтыру және спорт саласында спорттық волонтерлікті дамыту;
- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тәрбиелеп отырған ата-аналарды бейімделген физикалық рекреация нысандарына оқыту арқылы отбасылық қатынастарды нығайту;
- инклюзивті спорттық-мәдени іс-шараларды насихаттау.

II. Турнирді басқару

2.1. 3-4, 5-6, 7-8 сыныптар арасында бочча, Көңілді старттар мен жеңіл атлетикадан «Тең мүмкіндіктер» республикалық балалар инклюзивті спорт фестивалін (фестиваль) дайындау мен өткізуге жалпы басшылықты Ұйымдастыру комитеті құрамына өкілдер кіретін (өткізу жөніндегі штаб) жүзеге асырады:

- Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің «Ұлттық ғылыми-практикалық дене тәрбиесі орталығы» (бұдан әрі мәтін бойынша-ҰҒПДТО);
- «АМАНАТ» партиясының Әйелдер қанаты, Саяси менеджмент академиясы, «АМАНАТ» партиясы Орталық аппаратының саяси жұмыс департаменті, «Тең мүмкіндіктер әлемі» ҚҚ, «Қазақстан бочча федерациясы» РҚБ, білім және спорт басқармалары, спорттық инфрақұрылым объектілері.

Партия филиалында өңірлік деңгейде облыс жанындағы ұйымдастыру комитеті құрылады.

2.2. Турнирді өткізу жөніндегі тікелей басшылық құрамы ұйымдастыру комитетімен бекітілетін төрешілер алқасына жүктеледі.

III. Фестивальді өткізу мерзімі мен тәртібі

3.1. Фестиваль екі кезеңде өткізіледі.

Бірінші кезең – аймақтық (қазан 2025).

Өтінімдер өңірлік кезең өткізілгенге дейін 30 күн бұрын №1 қосымшаға сәйкес нысан бойынша «АМАНАТ» партиясының өңірлік филиалы арнайы құрған электрондық мекенжайға қабылданады.

Екінші кезең – республикалық (4-7 қараша 2025 ж. - соңғы кезең – өңірлік кезеңнің жеңімпаздары).

Өтінімдер фестиваль кезеңдері өткізілгенге дейін он бес күн бұрын №1 қосымшаға сәйкес нысан бойынша (қатысушы балалар үшін) электрондық мекенжайға қабылданады.

3.2. Өтетін күні мен уақыты: 2025 жылғы қазан-қараша

3.3. Өткізу орны: ерекше қажеттіліктері бар адамдарға бейімделген спорттық инфрақұрылым объектілері.

3.4. Қатысушылар мен қонақтарды тіркеу сағат 9.00-ден 9.30-ға дейін.

3.5. Қабылдау шарттары:

1) жергілікті білім, спорт басқармаларының балалардың қатысуы туралы бұйрығы;

- 2) мектеп басшысының балаларды жарысқа жіберу және көлік көрсетіле отырып, іс-шараны сүйемелдеу кезінде және өткізу кезінде балалардың өмірі мен қауіпсіздігіне жауапты адамды тағайындау туралы бұйрығы;
- 3) №1 қосымшаның белгіленген нысанына сәйкес дәрігердің рұқсаты, медициналық сақтандыру полисі;
- 4) мектеп директорының мөрімен және қолымен расталған фотосуреті бар мектептен анықтама (2-қосымша);
- 5) Ерекше білім беру қажеттіліктері бар қатысушыларға туу туралы куәліктің (қатысушылар үшін), жеке куәліктің (еріп жүретін адамдар, жаттықтырушылар үшін) көшірмесі, ПМПК қорытындысының көшірмесі;
- 6) ауыстырылатын спорттық аяқ киім;
- 7) спорттық киім, командалық форма (команданың қалауы бойынша бірдей футболкалар немесе басқа киім элементтері).

2.6. Өткізу шарттары:

- 1) өткізу орны ерекше қажеттіліктері бар адамдар үшін бейімделген;
- 2) ұйымдастыру комитетінің хаттамасымен фестиваль өткізу кезінде жолда балалардың өмірі мен қауіпсіздігіне жауапты тұлғалар тағайындалды (хаттаманың көшірмесі ҰҒПДТО беріледі);
- 3) жеребені және осы Ережемен реттелмеген басқа да шарттарды судьялар бригадасы айқындайды.

IV. Фестиваль бағдарламасы

Фестиваль бағдарламасы 3 негізгі спорт алаңын қамтиды:

№1 «Бочча» алаңы – боччадан инклюзивті командалық жарыс. Әр командада 3 қатысушы бар (бір сыныптан шыққан оқушылар, олардың біреуі міндетті түрде ерекше білім беру қажеттіліктері бар).

Бочча-бұл доп ойындарының отбасына тиесілі дәлдікке арналған спорттық ойын. Бочча паралимпиадалық спорт түрлеріне жатады, оған тірек-қимыл аппараты бұзылған спортшылар қатысады. Сондай-ақ, боччаны ақыл-ой кемістігі бар спортшылар ойнайды.

Бұл алаңға А, В, С үш бәсекелі топ кіреді.

А тобы – тірек-қимыл аппараты зақымданған қатысушылардың бірі (мүгедектер арбасын немесе жаяу жүргіншілерді пайдаланушы қолдаумен жүретін) командалар.

В тобы-тірек-қимыл аппараты бұзылған қатысушылардың бірі, бірақ қолдаусыз жүретін командалар (церебральды сал ауруы, гемипарез немесе тірек-қимыл аппаратының басқа зақымданулары).

С тобы-ақыл-ой кемістігі бар қатысушылардың бірі (Даун синдромы, АСД, ақыл-ой кемістігі) бар командалар.

Бочча ойынының қысқаша ережелері.

Бочча ойнау үшін сізге арнайы доптар жиынтығы (6 көк, 6 қызыл, 1 ақ – "Джек бол") және 12.5 х 6 метрлік тегіс алаң (корт) қажет.

Сайттағы барлық белгілер ені 2 см-ден 5 см-ге дейін болуы керек және байқалады. Лақтыру аймағы 6 бөлімге / қорапқа бөлінеді. Лақтыру сызығы мен V сызығы арасындағы аймақ "Джек бол" соққан жағдайда есептелмейтін аймақты білдіреді.

Ойынның мақсаты-доптарыңызды қарсыластың доптарымен салыстырғанда "Джек болға" жақындату.

Бочча ойын матчы-бұл екі тарап арасындағы жарыс, оған белгілі бір ойын кезеңдері (аяқталуы) кіреді.

Кезең (соңы) - матчтың сегменті, онда екі тарап "Джек бол" және барлық доптар ойнады.

Ұпайлар тек доптары ең жақын командаға беріледі «Джек болу» қарсыластың доптарынан гөрі.

Ұпайлар екі команда барлық доптарды ойнағаннан кейін ғана есептеледі. Әр раундта тек бір команда ұпай жинайды.

Ойыннан тыс доп («дэд бол»):

- лақтырудан кейін соттың шекарасынан шыққан доп;
- бұзушылықтан кейін судья соттан алып тастаған доп;
- бұйырлық уақыт аяқталғаннан кейін лақтырылған доп.

Үзіліс кезеңі (соңы) – кездейсоқ немесе әдейі лақтырудың қалыпты тәртібі бұзылған кезде

V – сызық-ойын өтуі үшін "Джек бол" өтуі керек сызық.

2) №2 алаң «БІЗ ЖЕҢГЕМПАЗ БОЛАМЫЗ!»- инклюзивті командалық эстафета.

Әр командада 3 қатысушы бар (бір сыныптан шыққан оқушылар, олардың біреуі міндетті түрде ерекше білім беру қажеттіліктері бар).

№1 Эстафета

Сигнал бойынша команданың бірінші қатысушысы бұрылыс жалаушасына дейін (арақашықтық 50 метр) жүгіреді және артқа қарай жүгіреді, одан кейін команда бағанға бір-бірден сап түзеген сызыққа жетіп, келесі қатысушының алақанын шапалақтайды-эстафетаны береді. Бұл эстафетаның жеңімпазы-ойыншылардың соңғысы мәре сызығына бірінші болып жететін команда.

№2 Эстафета

Сигнал бойынша команда қатысушысы айналмалы жалаушаға дейін жүгіреді (қашықтық 50 метр), жалауша шеңберге көтеріліп, қолымен шеңбермен жүгіреді, қайтып оралады, келесі қатысушының алақанын шапалақтайды — эстафетаны тапсырады. Бұл эстафетаның жеңімпазы-ойыншылардың соңғысы мәре сызығына бірінші болып жететін команда.

№3 Эстафета

Сигнал бойынша команда командасының қатысушысы қолында футбол добы бар бұрылыс жалаушасына (50 метр қашықтық) жүгіреді, жалаушаға дейін жүгіріп, допты еденге қойып, қайтып оралады, дриблингті аяғымен жүргізіп, командаға жетіп, келесі қатысушының алақанын шапалақтайды-эстафетаны тапсырады. Бұл эстафетаның жеңімпазы-ойыншылардың соңғысы мәре сызығына бірінші болып жететін команда.

№4 Эстафета

Сигнал бойынша команда командаларының қатысушысы бұрылыс жалаушасына дейін жүгіреді (арақашықтық 50 метр), кедергілер сызығынан өтіп (рельстері бар конустар, түзу сызық бойымен өту) және сол кедергілер бойынша қайтып оралады, командаға жетіп, келесі қатысушының алақанын шапалақтайды — эстафетаны береді. Бұл эстафетаның жеңімпазы-ойыншылардың соңғысы мәре сызығына бірінші болып жететін команда.

3) №3 «жеңіл атлетика» алаңы-50, 100, 200 метр қашықтыққа командалық жүгіру. Әр командада 3 қатысушы болуы керек (бір сыныптан шыққан оқушылар, олардың біреуі міндетті түрде ерекше білім беру қажеттіліктері бар).

V. Фестиваль қатысушыларына қойылатын талаптар

5.1. Фестивальге дені сау балалар мен ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар қатысады:

- көру қабілетінің бұзылуы;
- есту қабілетінің бұзылуы;
- сөйлеу бұзылыстары;
- тірек-қимыл аппаратының бұзылуы;
- интеллекттің бұзылуы;
- аутизм спектрінің бұзылуы;

- психикалық дамудың кешігуі.

5.2. Балалардың жас санаты:

- 3-4 сынып оқушылары (кіші санат)
- 5-6 сынып оқушылары (Орта санат);
- 7-8 сынып оқушылары (жоғары санат);

5.3. Команда құрамы - 3 спортшы:

- «Бочча» алаңына командалар (аралас құрам);
- «Біз жеңемпаз боламыз!»(ұлдар, қыздар);
- «Жеңіл атлетика» алаңына командалар (ұлдар, қыздар);

5.4. Әр аймақтағы Командалардың ең көп саны-21 команда:

- «Бочча» алаңына 3 команда (кіші, орта, аға санат);
- «Біз жеңемпаз боламыз!» алаңына 2 команда (кіші, орта, жоғары санат);
- «Жеңіл атлетика» алаңына 2 команда (кіші, орта, аға санат).

VI. Ұйымдастыру мәселелері

Фестиваль өткізілетін спорт түрлері бойынша белгіленген ережелерге сәйкес өткізіледі.

Фестиваль өтетін орын фестивальдің тиісті баннерімен ресімделеді.

Фестивальге кәметке толмаған қатысушылардың ата-аналары/заңды өкілдері осы Ережені сөзсіз және толық көлемде қабылдайды және ұйымдастырушыларға олардың немесе олардың балаларының/қамқорлығының фотосуретке, бейнеге, теледидарға немесе басқа жолмен түсірілуіне, фестиваль кезінде суретке түсуіне, аудио тасығыштарға жазылуына және кейіннен алынған кино, теле, бейнені пайдалануына жазбаша келісім береді, фото, аудио, өзге де материалдар, сондай-ақ аты, имиджі (оның ішінде жарнамалық материалдарды өндіруде, көпшілік алдында көрсету және орындау, БАҚ арқылы көбейту, репродукциялар және т.б.) жобаны дамыту мақсатында, сондай-ақ жоғарыда аталған материалдар мен объектілерге Барлық құқықтар мерзімін шектемей, роялти, аударымдар мен төлемдердің барлық түрлерін төлемей ұйымдастырушыларға тиесілі екендігіне келісім береді.

VII. Қаржыландыру

7.1. Қатысушыларды, командаларды, жаттықтырушыларды, төрешілерді, өкілдерді республикалық финалдық жарыстарға және кері қайтуға іссапарға жіберуге байланысты шығыстарды, жолдағы тәуліктік шығыстарды, жарыс өткізілетін күндері тұру мен тамақтануды іссапарға жіберуші ұйымдар көтереді;

7.2. ҰҒПДТО шығындарды көтереді:

- судьялар алқасының, медицина қызметкерлерінің, қызмет көрсетуші персоналдың жұмысына ақы төлеу бойынша;
- спорт ғимараттарын, көлікті жалға алу;

- кеңсе тауарларымен және баспа өнімдерімен қамтамасыз ету;
- марапаттау және естелік медальдар, кубоктар сатып алу;
- спорттық атрибуттарды (баннерлер, плакаттар, грамоталар, дипломдар) дайындау.

VIII. Жарыс төрешілері

Жарысқа қатысушылардың өнерін құрамына «Тең мүмкіндіктер әлемі» ҚҚ және жергілікті тиісті спорт қауымдастықтарының жаттықтырушылары кіретін төрешілер бригадасы бағалайтын болады.

Әр алаң бойынша жарыс кезеңдерінің нәтижелері хаттамаларға енгізіледі.

Фестиваль нәтижелері бойынша 3, 2, 1 орын беріледі.

IX. Марапаттау

9.1. Екінші кезеңнің финалдық жарыстарында 1,2,3 орын алған командалар тиісті дәрежелі дипломдармен, медальдармен марапатталды.

9.2. Жарыс жүлдегерлерін дайындаған командалардың жаттықтырушылары тиісті дәрежедегі дипломдармен марапатталады.

9.3. Естелік сыйлықтар.

Қатысуға өтінімдер белгіленген нысан бойынша (№1 қосымша) өңірлік филиал арнайы құрған электрондық мекенжай бойынша іс-шара өткізілетін күнге дейін 30 күн бұрын, өтінімдерді берудің соңғы мерзімі фестиваль басталғанға дейін 14 күннен кешіктірілмей қабылданады.

Ұйымдастыру комитетінің байланыстары: _____

Жарысқа қатысуға командалық өтінім

_____ (қала / аудан)

Алаңның көрінісі: _____

Санаты (3-4, 5-6, 7-8 сынып) _____

*(егер «Бочча» алаңы болса, онда А, В, С топтарының бірі көрсетіледі)

*(егер алаң «көңілді старттар» немесе «жеңіл атлетика» болса, онда ұл немесе қыз деп көрсетіледі)

№ п/п	Қатысушының АЖТ	Туған жылы	ЖСН	Мектеп атауы	сынып (литера)	Дәрігердің рұқсаты мен визасы	Диагноз, шектеулердің сипаттамасы
1							
2							
3							

М.О.

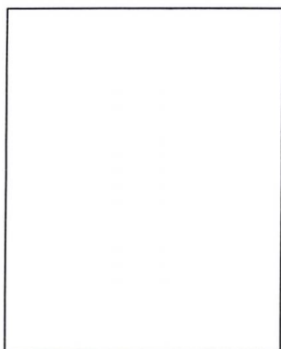
Дене шынықтыру мұғалімінің аты-жөні _____ тел: _____

Жіберілгендер саны _____

Дәрігер _____ (қолы)

Мектеп директоры _____ (қолы)

« ____ » _____ 2025ж.

Қатысушының жеке карточкасы

Спорт түрі _____

Мектептің мөрі (фотосуреттің төменгі оң жақ бұрышына мөр
басылады)

А.Ж.Т. _____

Туған күні, жылы _____

Спорттық разряд _____

Оқу орны _____

Мекеменің басшысы _____ / _____

А.Ж.Т..

қолы, мөр